

WSTĘP

*Fraszki to wszystko, cokolwiek myślemy.
Fraszki to wszystko, cokolwiek czyniemy.*

Jan Kochanowski

Fraszki dla Szymona i Staszki to zbiór 100 wesołych fraszek, rymowanek, anegdot przeznaczonych do ćwiczeń logopedycznych. Teksty polecam szczególnie tym dzieciom, które nie opanowały jeszcze poprawnej wymowy głosek *sz, ż, cz, dż* w wyrazie i zdaniu, mylą te głoski, zamieniają z innymi w mowie i piśmie. Proponowane ćwiczenia wymagają znajomości liter, a zatem są przeznaczone dla dzieci od 7 lat (od II semestru pierwszoklasisty) do 12 lat, czyli dla uczniów szkoły podstawowej.

Materiał może być wykorzystywany w terapii logopedycznej na etapie utrwalania i automatyzacji głosek *sz, ż, cz, dż* w wyrazie i zdaniu, czyli po uprzednim wywołaniu ich przez logopedę. Druga księga fraszek zawiera teksty z *ż, rz* i może być dodatkowo wykorzystana podczas ćwiczeń ortograficznych.

Ćwiczenia opracowane zostały w formie fiszek autokorektywnych dla dzieci.

Ćwiczenia logopedyczne z wykorzystaniem techniki

Celestyna Freineta

Celestyn Freinet (1896–1966) był francuskim pedagogiem, twórcą tzw. Francuskiej Szkoły Nowoczesnej. Opracował szereg technik pedagogicznych, które do dziś pomagają w organizacji pracy nauczycieli i aktywizacji uczniów.

Jedną z proponowanych przez Freineta technik są tzw. fiszki autokorektywne. Jest to zestaw kartek (kartotek), złożony z dwóch części – pierwsza zawiera zadanie do samodzielnego wykonania przez dziecko, a druga – poprawne odpowiedzi. Po wykonaniu zadania dziecko ma zatem możliwość natychmiastowej samokontroli poprawności wykonania.

Fiszki autokorektywne są znakomitą pomocą dydaktyczną pozwalającą uzupełnić indywidualne braki i trudności dziecka, jak również rozwijać jego zdolności. Praca z fiszką pozwala dziecku wykonać zadanie zgodnie z indywidualnym tempem i zdolnościami.

Jak korzystać z fiszek autokorektywnych podczas ćwiczeń logopedycznych

Metodyka postępowania logopedycznego zakłada ćwiczenie wymowy głosek według kolejności ich występowania w danym szeregu (tutaj: *sz, ż, cz, dż*) oraz według zasady stopniowania trudności. Fiszki opracowane zostały zgodnie z metodyką i ponumerowane.

Możliwości pracy z fiszkami:

Pierwszy sposób pracy – bez rozcinania kart

Dziecko:

- głośno czyta górny tekst, starając się wymawiać poprawnie wyrazy i zdania;
- wyróżnia ćwiczoną głoskę poprzez zaznaczenie kolorową kredką danej litery;
- zasłania górny tekst i czyta dolny tekst z lukami, uzupełniając okienka brakującą literą;
- sprawdza poprawność wykonania zadania poprzez porównanie z górnym tekstem;
- poprawia ewentualne błędy.

Drugi sposób pracy – po rozcięciu kart i umieszczeniu w dwóch pudełkach

Pudełko A – ułożone według kolejności karty zawierające teksty z lukami

Pudełko B – ułożone według kolejności karty z gotowym tekstem (do samokontroli)

Dziecko:

- wybiera z pudełka A kartę z zadaniem;
- czyta tekst z lukami, uzupełniając samodzielnie okienka brakującą literą;
- sprawdza poprawność wykonania zadania poprzez odszukanie w pudełku B karty z takim samym numerem;
- poprawia ewentualne błędy.

Kolejnym sposobem pracy, zakładającym wielokrotne wykorzystanie fiszek w gabinecie logopedycznym jest:

- wybranie przez logopedę z pudełka A karty z zadaniem dla dziecka w zależności od potrzeb i etapu terapii;
- czytanie tekstu przez logopedę;
- przepisywanie do zeszytu przez dziecko podanego tekstu z lukami i samodzielne uzupełnianie brakujących liter;
- odszukanie przez dziecko w pudełku B karty z takim samym numerem;
- sprawdzenie poprawności wykonania zadania;
- poprawa ewentualnych błędów.

Opracowane fiszki uatrakcyjniają proces terapii logopedycznej z dziećmi z dyslalią, są pomocne podczas ćwiczeń ortograficznych, uczą samodzielności i cierpliwości w pokonywaniu trudności. Dziecko ma możliwość wyboru fiszki trudniejszej lub łatwiejszej, zawierającej dłuższy lub krótszy tekst.

Stosowanie fiszek pomaga dzieciom nie tylko w utrwalaniu ćwiczonej głoski (głosek) w mowie i piśmie, ale również kształtuje pamięć wzrokową i ruchową, przygotowuje do samodzielnej pracy, samokontroli, dokonywania obiektywnej samooceny i korekty popełnionych błędów, a także uczy cierpliwości w dążeniu do celu oraz radzenia sobie w trudnej sytuacji.

Autorka